

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

10 Amare Remp. seu subditos & vicißim à subditis amari. v. Triumph virt
c. de charitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

non ius ciuile agriculturæ intendentes ab omnibus oppreffionibus defendendos esse statuit. *lib. ii. c. de lucris Aduoc.*

SIGNVM X.

AMARE REMP. ET SVBDITOS,
& vicissim a subditis amari.

Remp. &
subditos
amare.

CVM Magistratus nõ diligunt Remp. cui præ-
sunt, nõ dant operam, vt in bono statu Resp. *Arist. 3. Pol. c. 6.*
conseruetur. Molestum enim nobis est illud tue-
ri, quod non amamus. Præterea qui fieri potest,
vt patres non diligant suos filios? at gubernato-
res Reip. sunt eiusdem patres, ergo. Adhæc, Ty-
ranni odio suo ciuitates perdunt, ergo oportet
veros Principes easdem diligere. Adde, quod si-
cut medici morbos corporis, ita Principes mala
ciuitatis tolerant, quod certè sine beneuolo affe-
ctu fieri non potest. Sunt etiam summi viri ipsa
lumina & præcordia ciuitatis; ab illis ergo &
splendor & amor in ciuitatem fluant necesse est.
Nam vt à præcordijs est vita partium, si sit cõsen-
sio; ita à Magistratibus est salus ciuium, si sit di-
lectio. Quid? an potest aliquis odisse seipsum?
cùm nihil sibi perniciem quærat? At si Magistra-
tus non diligit ciuitatem, odit seipsum, (est enim
Magistratus nihil aliud, quàm personata ciuitas.)
ergo Magistratus semper ciuitatem diliget.

i. Charitatem hanc in patriam olim *Lycurgus* vide Signũ
Rex ille Spartanus. *Scæuola*, *Curtius*, alijq; in *38. par. 2.*
niti viri nobiles ostenderunt, qui omnes & sin-
guli mori pro patria sua non dubitarunt. (*Val. Max.*)

D

Max.

Max. lib. 5. c. 6. Liu. Dec. 1. lib. 2. & 7.

2. *Moyſes*, Dux & Magiſtratus optimus, potius
 quam populus periret, ſuum ſanctiſſimum no-
 men è libro vitæ expungi & obliterari voluit.

Exod. 32.

3. *Dauidis* erga populum charitas vel hinc ap-
 paruit, quòd, poſtquam ob arrogantem plebi-
 enumerationem puniendus, de tribus malis ve-
 num optare cogeretur, neque famem in terram
 ſuam, neque cadem ſuorum ab inimicis infe-
 rendam elegit, cum ſibi & frumenti ſatis ſup-
 petere poſſet, & multorum armis tectus ne-
 cem minus ipſe timeret. Elegit autem commu-
 nem tam ſibi, quam reliquis omnibus metum
 peſtilentiam; imò, quam in ſe potius, qui delin-
 querat, quam in alios deſeuituram ſperaret. At
 ubi vidit, ſe prætermiſſo, populum vaſtari, cu-
 dique, Angelo percutiente, exclamat: *Ego ſum
 qui peccaui, ego iniquè egi, iſti, qui oues ſunt, qui
 fecerunt, vertatur obſecro manus tua contra me*

&c. *Moyſen* (inquit Chryſoſtomus Hom. 29. in
 Epift. ad Rom.) tum primùm ſuper populum
 Iudæorum poſuit Deus, quando qua eſſet
 illum benevolentia reiſa iam declarauerat. *Da-
 uid* quoque ſimili modo regni ſuſcepit gubernationem,
 poſteaquam apparuerat, quam amico e-
 ſet in populum affectu. Et S. Ambr. 1. de Off. c. 11.
 tractans quibus rebus Imperia confirmantur,
 ait, benevolentia erga populum firmari. Cauſam

eiſ cap. 7. attigerat his verbis: *Itaque id agimus,
 vt placiditate mentis, &c.* Quas *Moyſes*
 à populo Dei illatas abſorbibat contumelias, &c.

cum Dominus in inſolentes vindicare vellet,
 tamen pro populo offerebat frequenter, vt in
 dignè

dignationi diuinæ plebem subduceret. De eius imitatore Dauide lege Præmia affabilitatis in Triumpho Virtutum.

4. *Pericles* ciues suos tantopere diligebat, tantoque honore prosequabatur, vt verba ad populum facturus, subinde optaret, ne vllum sibi verbum excideret, quod vtilitati ciuium suorum repugnaret. *Ælian. lib. 4. hist.*

5. *Codrus* Rex Atheniensium, cum responsum intellexisset ab Apolline datum Doriensibus, hostibus suis eos nequaquam superiores fore, ni Atheniensium Principem occidissent, is, permutato Principis habitu, & sarmenta collo gestans, castra hostium ingressus est, ibique à milite, quæ falce vulnerauerat, continuo occisus est. *Iustin. lib. 2.*

6. *S. Thó. lib. 1. de Regim. Princ. c. 10. ait de Iulio Vide Senec. Casare. De quo Suetonius refert, quòd milites de clem. suos vsque adeò diligebat, vt audita quorundam c. 14. cæde, capillos & barbam non ante dempserit, quàm vindicasset. Quibus rebus deuotissimos sibi & strenuissimos reddidit, ita quòd plerique eorum capti, concessa sibi sub ea conditione vita, si militare aduersum Cæsarem vellent, recusarent.*

7. *Carolus IV. Rom. Imp. hominem, qui sibi necem parasset, ad se vocauit, eique aureos mille dono dedit, quibus nubilem filiam nuptui collocaret, eius se misereri dicens, cuius filia natu grandior domi clausa esset. Homo gratias egit Regi, & ad conspirationes reuerlus: Nesciebam, inquit, Carolus qualis esset, liberalem diuione & clemente Principem ferire nullo pacto possum. Ælian. de clem. neas Silu. li. 4. de Alphonf. Hoc certè est amicitiaæ poli-*

politicae privatae prudenter consulere.

8. *Alphonsus Rex Aragonum* canibus iratis & oblatrantibus offulam obijciendam esse affirmabat inueniens homines maleuolos & iratos nobis beneuolentia & placabilitate reconciliandos esse.

Pontan. c. 30. de liberal
9. *Epaminondas* dicebat ad Pelopidam: *Nō propter interdiu discedendum ē foro esse, quam nouum aliquid quem amicum ad veteres adieceris.* *Aelian. lib. 1.*
Seneca ad Neronem: Quid pulchrius quam vniuersis optantibus iudicari?

10. *Ludouicus Sfortia*, Dux Mediolanensis, Ludouico XII. Franciae Rege expeditionem contra ipsum adornante, Saccum Cancellarium suum interrogauit, si forte contingeret, ut à Rege obduciam collocare deberet, *Subditorum*, inquit Saccus, *amor & beneuolentia tutissimum est in omni aduersitate Principum perfugium.* Sfortia hausta ex illis Cancellarij verbis affectati ab ipso imperij suspicione, ut quem subditis obaquitatem charissimum esse non ignoraret, eundem capitis supplicio affici iussit; quod quidem illi magna constantia subiit, & exprobrata Duci crudelitate, his verbis extremum ei vale dixit, futurum potius praedixit: *à me il cappo; à te il fo to*, id est mihi quidem iam caput adimitur, atque mox vniuersa ditione & imperio exueris. Quo & postea factum est, Mediolano à Franciae Rege expugnato, & Sfortia Duce in miseram captiuitatem abducto.

*Iusta Dei
vindicta.*

11. *Mitipha Rex Iugurtham* alloquens, non excusatus, inquit, neque thesauri praesidia Regni sui verum amici, quos neque armis cogere, neque au-

para

parare queas, officio & fide parantur. Sallust. de bello Iugurt.

12. Cyrus dicebat: Non aureum istud sceptrū est, quod Regnum custodit; sed copia amicorum Regibus verissimum & tutissimum est sceptrum. Xenoph. lib. 8. Cum quidam ad ipsum misisset ornamenta multa, ea distribuit amicis, interrogatus, cur sibi nihil reliquisset, respondit: quia corpus meum hu. omnibus ornari non potest, amicos autem his ipsis ornatos intuens, maximum mihi ipsi ornamentum aptatum esse putabo. Max. ser. de amic. Vide de morte.

13. Octavianus Augustus (teste S. Thoma lib. 1. de Reg. Principum cap. 10.) quia modestissime vltus est Imperio, in tantum diligebatur à subditis, vt plerique morientes, victimas, quas deuouerant, Dijs immolari mandarēt, quia eum superstitem reliquissent.

14. Symmachi Præfetti Vrbs in relatione ad Imperatores dictum est: Amari, coli, diligi maius Imperia est. Cuius rationem reddit Seneca lib. 1. de Clem. quia nihil Regi tutum est, si à populo non diligatur. Saluum, ait, Regem in aperto clementia præstabit; vnum est inexpugnabile munimentum amor ciuium. Amor certe subditorum, firmissimum est præsidium dominorum; contra, odium, præsentissimum excidium.

15. Plutarchus refert Dariū, vt Alexandro Ma. Max. de gno paupertatem exprobraret, missis nūcijs quæsiuisset, vbi pecuniæ essent ad cogendos contra semilites: Alexandrum verò respondisse, renuntiarent Dario, ipsum thesauros suos clausisse arcibus æreis; se verò nullos habere thesauros præter amicorum animos. Renuntiarent item omnes illius thesauros vnicum hominem furari posse.

posse; suos verò thesauros (amicos) neque ipsum, neque vniuersos mortales sibi posse eripere. Non posse vocari pauperem, qui amicis diuites est; nec diuitem, qui ab amicis pauper est. Euentus responsum comprobauit, dum Alexander cum amicis Darii thesauris spoliavit: Darii verò cum thesauris suis Alexandrum amicis prouare non potuit.

16. Cùm *Darius* Rex aperuisset prægrandem tumulum Punicum, & quidam ab eo sciscita retur, quidius rei tantum numerum habere optaret, quæ illic inesset granorum? Respondit, Zopyrum: (is erat Dario fidus amicus,) significauit Regi nihil prius esse debere probis ac fidis amicis. Hic Zopyrus sibi nares & aures præcidit, dissimulans quis esset, ad Babylonios transiit, fingens se à Dario crudelissimè tractatum Babylonij persuasi, commiserunt illi præfecturam: ille nactus occasionem, Dario ciuitatem tradidit. Postea Darius sæpe dicebat, se malit vnum Zopyrum integrum, quàm centum Babylonas capere. Ecce vnum amicum centum opulentissimis ciuitatibus anteposuit. *Plutarch.* Idem Darius dicebat, χρημιάτων πάντων τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος ὄντος τε καὶ ἔνοχου. pretiosissimus thesaurus est, & omnibus opibus anteponendus, amicus prudens & beneuolus.

17. *Ionatha* filio Saulis fauor populi Iudæi contra patris præceptum vitam conseruauit. *Reg. 14.* Fauor igitur, & autoritas Principis utilior & diuturnior est, quàm summa potentia. Quòd Tyranni nec viribus, nec potentia, nec minis, nec supplicijs obtinere possunt; id Princeps virtute, pietate, lenitate, beneficentia fa-

cile assequuntur. Principis opes non sunt tam in auro, & argento, & in gemmis, & in vectigalibus immensis, & Imperio latissimè propagato, quàm in hominum honestissimorum amicitia collocandæ. Hinc Dion ad Dionysium scribit: Non videmus in Tragœdijs Principes argenti inopia, sed amicorum penuria concidi. Nemo enim eorum conqueritur, quòd egestate compulsus, in coniuratorum manus incidit; sed quid dicit Orbatus amicis, ah miser, fœdè interimor. Apud Persas olim quidam Regis oculi nominabantur, alij aures, alij amici, quo nomine illæ etiam oculorum & aurium functiones facillimè continentur. Rex enim fidelibus amicis stipatus, multis oculis omnia, quæ sunt illi speculanda, atque animaduertenda, prospicit: & multis auribus quæ sunt audienda agnoscit, ita vt labi & errare minimè possit. *Osor. lib. 6. de Instit. Regis. Vide in 2. parte Theatri historici pag. 1. de Constantio Choro.*

SIGNVM XI.

AB AMBITIONE ALIENUM ESSE.

*Ambitionem
fuga.*

QVemadmodù domestico fumo qui laborant, foris sociennos quærunt, quibus miserias animo suo, vt ille ait, exspuere conantur, & in circulis ac lescis sine causa herent, in macello & cõstrinis noua venâtur: ita publica officia nõ-

D 4 nulla